

Kandidatprogrammet Samhälls- och kulturanalys
Institutionen för kultur och samhälle

Linköpings universitet

Kursinformation

Det moderna samhällets framväxt, 15 Hp

Kurskod: 740G59

Vt 2021

Kursansvarig lärare: Julia Willén, e-post: julia.willen@liu.se

Innehållsförteckning

Kursbeskrivning	3
Kursinnehåll	3
Kursmål	3
Examinerande och obligatoriska moment	3
Omexaminationstillfällen	4
Examinationsuppgifter	4
Examinationsuppgift 1: Klassanalys av text	4
Gruppuppgift Klassanalys GRU3	5
Seminarium Klass, OBL4	5
Bedömningskriterier	6
Examinationsuppgift 2: Analys av historisk text – begreppsanalys	6
Gruppuppgift textanalys GRP1.....	6
Förslag på arbetsgång.....	6
Seminarium text OB12	8
Bedömningskriterier	8
Examinationsuppgift 3: Välfärd för alla? – folkhem i förändring	9
Individuell uppgift IND2.....	9
Litteratur till uppgiften	9
Tillvägagångssätt: text och analys.....	10
Format och omfattning:	10
Litteraturseminarier	11
Litteraturseminarium 1 – Modernitet och förändring, OBL2.....	11
Litteraturseminarium 2 – Perspektiv på folkhemmet, OBL3	11
Litteraturseminarium 3 - Befolkningsfrågan och arbetskraftsmigration, OBL4.....	12
Fusk och plagiat	0
Kursöversikt v.4-13	1
Litteratur	5
Obligatorisk litteratur (* finns på Lisam)	5

Kursbeskrivning

Det moderna samhällets framväxt tillhör tillsammans med kursen *Konflikt och konsensus i samtiden* kunskapsområdet Kultur och modernitet som ni läser under vårterminen.

Kursinnehåll

Kursen behandlar det moderna samhällets framväxt i välfärdshistoriskt och komparativt perspektiv där både kontinuitet och förändring lyfts fram. Det innebär att framväxten av det svenska Folkhemmet och den kamp om sociala och kulturella värden som denna tid aktualiserar står i fokus, liksom frågan om medborgarskapets innebörd för olika grupper i samhället. Begrepp som klass, genus, etnicitet och generation i relation till olika idéer om folkhemmet behandlas. I kursen tillämpas både kvalitativ textanalys och grundläggande källkritik på olika historiska material.

Kursmål

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna

- identifiera och analysera olika teorier om makt, och med hjälp av dessa perspektivera sociala och kulturella värden i det framväxande välfärdssamhället
- med hjälp av historiska perspektiv problematisera förändringar i det moderna samhället
- tillämpa kvalitativ textanalys och källkritiska principer vid tolkning av historiskt material

Examinerande och obligatoriska moment

- **Examinationsuppgift 1 (GRP1, 2 hp):** Klassanalys. Målet är att kunna redogöra för olika klassbegrepp samt att tillämpa klassbegrepp på en historisk text. Uppgiften genomförs i grupp.
- **Examinationsuppgift 2 (GRP1, 3 hp):** Textanalys (begreppsanalys) på historisk text. Uppgiften genomförs i grupp.
- **Examinationsuppgift 3 (EXA1, 7,5 hp):** En kortare litteraturbaserad uppsats på temat *Folkhem i förändring – välfärd för alla?* Uppgiften genomförs individuellt.
- **Litteraturseminarium 1 (OBL8, 0,5 hp)** Modernitet och historisk förändring
- **Litteraturseminarium 2 (OBL9, 0,5 hp)** Perspektiv på folkhemmet
- **Litteraturseminarium 3 (OB10, 0,5 hp)** Befolkningsfrågan och arbetskraftsmigration
- **Seminarium Klass (OB11, 0,5 hp)** genomförs i anslutning till examinationsuppgift 1.
- **Seminarium Text (OB12, 0,5 hp)** genomförs i anslutning till

text/begreppsanalysen.

Examinationsuppgifterna 1 och 2 ger betygen G/U. Examinationsuppgift 3 ger U/G/VG, betyget på denna uppgift bestämmer slutbetyget på kursen. Deltagande i de obligatoriska seminarierna bedöms G/U och ger 0,5 hp vardera (2,5 hp totalt).

Omexaminationstillfällen

I anslutning till kursen anordnas extra seminarier för igentagning av vissa muntliga moment. Litteraturseminarierna kompletteras med skriftliga uppgifter.

Omexamination av individuell uppgift fyra veckor efter kursens slut, se Lisam.

Därefter examineras kursen vid programmets fasta omexaminationstider: måndag vecka 32 och måndag vecka 5.

Eventuell kompletterande information eller justeringar av kursinformation läggs ut i kursens rum på LISAM.

Distansundervisning och zoom

- Se ut en plats i en lugn och tyst miljö där du är ostörd, gärna utan rörelse i bakgrunden.
- Förbered dig genom att i god tid ta fram länken för undervisningen/mötet.
- Logga in i god tid före undervisningen/mötet börjar så att du är redo att delta från starttid.
- Ha kameran på och mikrofonen av (mute) om inte läraren säger annat. Slå på mikrofonen när du har ordet, slå sedan av den igen. Under raster kan du slå av kameran.
- Ta fram det material som du behöver, exempelvis kurslitteratur och anteckningsmaterial, innan undervisningen/mötet startar.
- Bete dig och klä dig som om du vore på plats på institutionen. Rekommendationen är att sitta vid ett skrivbord/matbord. *Detta är mest ergonomiskt och du undviker rygg- och nacksmärtor i längden.*
- Namnge dig på zoom som "Gruppnummer Förnamn Efternamn" – detta underlättar för läraren att se vilka som är på plats och skapa breakoutrooms.
- Om du som student inte vill visa ditt hem i bakgrunden, så är det okej att ha en bakgrundsbild/virtuell bakgrund.
- Vänta med att äta tills det är rast eller ditt möte är slut.
- Placera gärna datorns kamera/skärm i ansiktshöjd - en boktrave under går bra.

Tänk också på att kabelanslutning ger bättre uppkoppling än trådlös, samt att om flera använder uppkopplingen samtidigt kan det påverka bild- och ljudkvalitet.

Examinationsuppgifter

Examinationsuppgift 1: Klassanalys av text

Kursmomentet *Tema Klass* ägnas åt fördjupning av begreppet klass, historiskt och analytiskt. Temat inleds med en föreläsning om olika teorier om klass.

Gruppuppgift Klassanalys GRU3

Varje grupp ska fördjupa sig särskilt i en teoretisk riktning eller någon klassteoretiker. För att testa en vald teoris användbarhet ska ni också pröva den på ett historiskt material.

En av följande texter (se Lisam) ska användas i uppgiften:

- Meyerson, Gerda (1917). *Arbeterskornas värld: studier och erfarenheter*.
- *Morgonbris: arbeterskornas tidning* 9:1924.

Frågor att utgå från i analysen av texten kan vara:

- Vilken kontext rör sig texten i?
- Vad (vilka aspekter) representerar klass i den valda texten? (ord, tilltal, symboler eller annat). Hur kan den valda teorin bidra till att belysa dessa?
- Vilka maktdimensioner belyser teorin i texten?
- Vilka intersektionella aspekter kan övervägas jämte klass?

Gruppen skriver en gemensam text som på 2-2,5 sidor (TNR 12pt 1,5 radavstånd) presenterar viktiga delar av den teori ni arbetat med, samt er analys av den historiska texten med utgångspunkt i teorin.

Avsluta med att diskutera problem och förtjänster med teorin i relation till analysen. På vilka sätt belyser teorin den historiska texten och bidrar till att fördjupa begripligheten av klassbegreppet?

Dokumentet döps till "Grupp X Klassanalys" och lämnas in **10/2** på Lisam dels i den egna seminariegruppens mapp, dels under *inlämningar*.

Seminarium Klass, OBL4

Under seminariet ska ni gruppvis presentera dels den klassteori ni valt, dels analysen av er valda historiska text.

1. Presentera teorin med betoning på de delar *ni funnit särskilt intressanta/problematiska*. Utveckla och problematisera det ni skrivit i er text. Lyft frågor som ni vill diskutera.
2. Motivera ert val av teori allmänt och särskilt i förhållande till den historiska texten. Presentera hur ni analyserat texten och hur er valda teori kan bidra till tolkningen. Hur hade tolkningen sett ut med en annan teoretisk ram?
3. Resonera också om klassperspektivets aktualitet idag och hur just de teorier ni använt er av kan vara tillämpliga på nutida samhällsfenomen

Inför seminariet ska gruppen ha läst de andra gruppernas texter och förberett frågor till dessa.

Bedömningskriterier

För godkänt på uppgiften krävs att studenten dels varit delaktig i GRU3, samt aktivt deltagit vid seminariet (OB11, 0,5 hp, G/U).

Examinationsuppgift 2: Analys av historisk text – begreppsanalys

Kursmomentet *Text- och begreppsanalys* går ut på att öva textanalytisk metod – begreppshistoria – på ett historiskt material. Begreppshistoria syftar särskilt till att visa på ords föränderliga betydelse under olika tider och sammanhang. Uppgiften är dessutom tänkt att bidra till att synliggöra några centrala fenomen i det framväxande moderna samhället.

Temat presenteras vid en föreläsning om begreppsanalys.

De föreläsningar och den litteratur som lästs tidigare under kursen är viktiga för att sätta in texterna i relevanta historiska kontexter. Ett handledningstillfälle ges under veckan.

Tider på Lisam.

Gruppuppgift textanalys GRP1

Den text ni gruppvis ska arbeta med är relaterad till sociala frågor, socialpolitik, fattigdom, välfärd, sexualitet, arbete eller dylikt. Uppgiften består i att med hjälp av *begreppsanalys* analysera den tilldelade texten. Ur texten väljer gruppen ett begrepp som ni sedan arbetar med i er analys. Gruppen ska visa på begreppets historia, hur det ges betydelse i den aktuella texten samt sätta in det i ett sammanhang (kontext) med hjälp av litteratur (kurslitteraturen och från valfria listan).

Ni blir tilldelade en av följande texter (se Lisam) som ska användas i uppgiften:

- Möller, Gustav (1940). *En svensk väg genom krisen*.
- Nordström, Ludvig (1938). *Lort-Sverige*.
- *Morgonbris: Arbeterskornas tidning*, 1931, årg. 27, nr. 8.

Metodlitteratur:

Bergström & Boréus (2018), Kurunmäki & Marjanen (2018)

Två texter som både är metodologiska och tillämpar begreppsanalys:

Liedman (1999/2010), Koselleck & Richter (2006)

Använd uppslagsverk som exempelvis *Svenska Akademiens Ordbok* (SAOB:

<https://www.saob.se/>) för att gräva i begreppets (föränderliga) betydelse.

Förslag på arbetsgång

- 1) Läs först noga igenom texten för att få en bild av dess innehåll, sammanhang och viktiga begrepp.
- Vad är textens syfte? Vem ligger bakom texten?

- Vilka är textens budskap? Vilka normer och ideal finns representerade i texten? Vilken bild av samhället förmedlar texten? Vilka visioner finns och för vem?
- Vilka begrepp framstår som centrala utifrån textens sammanhang?
- Välj *ett* av de centrala begreppen för er analys.

1) Välj vilken begreppshistorisk tradition ni vill utgå från. Kurunmäki & Marjanen presenterar *två traditioner* som båda utgår från att begrepp är föränderliga/historiska och utnyttjas i olika "rum" med olika normer, regler och ideologier. Förslagsvis följer ni den *tyska* traditionen (Koselleck & Richter), men även *Cambridgeskolan* kan användas om så föredras. Formulera ett preliminärt syfte och frågeställning för uppgiften vilket lämpligen görs efter att ni har ringat ert begrepp. Till *handledningen* tar ni ert förslag till begrepp, preliminärt syfte och frågeställningar samt era tankar kring analysen.

2) Formulera ett preliminärt syfte och frågeställning för uppgiften vilket lämpligen görs efter att ni har ringat ert begrepp. Till *handledningen* tar ni ert förslag till begrepp, preliminärt syfte och frågeställningar samt era tankar kring analysen.

3) I analysen studerar ni vilka andra ord och begrepp som ert valda begrepp relaterar till i texten. Vilka asymmetriska motbegrepp är representerade i texten och vad ger det ert begrepp för innebörd i just detta sammanhang?

Uppgiften ger begränsade möjligheter att göra diakrona (över tid) analyser, men gör ett försök med hjälp av uppslagsverk (se ovan) och litteratur.

Tolkningen av begreppet hänger ihop med att det används i ett visst sammanhang. Med hjälp av litteratur behöver ni alltså sätta in begreppet och den text där det förekommer i en *kontext*, det vill säga ett historiskt relevant sammanhang för att kunna tolka dess samtida innebörd (se Kurunmäki & Marjanen, s.184ff.).

Beroende på vilken text gruppen arbetar med kan exempelvis Liedman (1999/2010), Larsson (2008), Ambjörnsson (1998) och/eller Hirdman (1990/2010) framstå som relevanta att ta stöd i.

4) För också ett kort källkritiskt resonemang om den historiska texten och därmed *säga något om dess användbarhet*. Se Torstendahl (2005).

- 5) Formulera ett preliminärt syfte och frågeställning för uppgiften vilket lämpligen görs efter att ni har ringat ert begrepp. Till *handledningen* tar ni ert förslag till begrepp, preliminärt syfte och frågeställningar samt era tankar kring analysen.
- 6) I analysen studerar ni vilka andra ord och begrepp som ert valda begrepp relaterar till i texten. Vilka asymmetriska motbegrepp är representerade i texten och vad ger det ert begrepp för innebörd i just detta sammanhang?

Uppgiften ger begränsade möjligheter att göra diakrona (över tid) analyser, men gör ett försök med hjälp av uppslagsverk (se ovan) och litteratur.

Tolkningen av begreppet hänger ihop med att det används i ett visst sammanhang. Med hjälp av litteratur behöver ni alltså sätta in begreppet och den text där det förekommer i en *kontext*, det vill säga ett historiskt relevant sammanhang för att kunna tolka dess samtida innebörd (se Kurunmäki & Marjanen, s.184ff.).

Beroende på vilken text gruppen arbetar med kan exempelvis Liedman (1999/2010), Larsson (2008), Ambjörnsson (1998) och/eller Hirdman (1990/2010/2018) framstå som relevanta att ta stöd i.

- 7) För också ett kort källkritiskt resonemang om den historiska texten och därmed *säga något om dess användbarhet*.

Uppgiften presenteras skriftligt av gruppen på ca 4-6 sidor (TNR, 1,5 radavst., 12pt) exklusive käll- och litteraturförteckning.

Dela in texten i inledning/syfte/metod-material/analys samt avslutning. Texten ska innehålla referenser till minst tre titlar ur kurs-/referenslitteratur *utöver* metodlitteraturen. Referenserna ska vara så noggranna som möjligt och därför innehålla sidhänvisningar. För referenser generellt, se programhandboken.

Texten lämnas in på Lisam, deadline enligt TimeEdit.

Seminarium text OB12

Vid seminariet opponerar grupperna på varandras arbeten. Oppositionen ska vara inriktad på begreppsanalysen och arbetets framställning. Tänk på att försöka formulera frågorna på ett sådant sätt att det leder till diskussion med författarna. Diskussionerna förväntas knyta an till litteraturen och vara en del i att öka förståelsen för denna.

Oppositionsordning kommer att finnas på Lisam. Varje grupp har ca 20 minuter.

Bedömningskriterier

För godkänt på uppgiften krävs att studenten

- i arbetsgruppen genomfört en begreppshistorisk analys (enligt ovan) av en historisk text, samt på ett utvecklat sätt satt in analysen i ett historiskt sammanhang, (GRP1 3hp, G/U) samt

- aktivt deltagit vid seminariet (OB12 0,5 hp, G/U)

Examinationsuppgift 3: Välfärd för alla? – folkhem i förändring

Individuell uppgift IND2

I denna uppgift arbetar varje student individuellt med en litteraturstudie kring temat *Välfärd för alla? Folkhem i förändring*. Uppgiften relaterar till centrala delar av kursens mål och innehåll och stor vikt läggs vid att fenomen som *folkhem*, *det moderna samhället* och *förändring* belyses.

Syftet är att med utgångspunkt i framför allt kursens litteratur (inklusive valfri referenslitteratur) analysera någon aspekt av det moderna samhällets framväxt och samtidigt problematisera folkhemmet/välfärdssamhället med utgångspunkt i frågan om *vem folkhemmet egentligen var till för*. Ämnet tar fasta på å ena sidan något slag av historisk förändring och å andra sidan frågor om inkludering och exkludering. Fundera här i termer av klass, genus, etnicitet, ålder etc.

Uppgiften behöver avgränsas på olika sätt. Problemområde och infallsvinklar väljs fritt med utgångspunkt i det övergripande temat. Du kan välja att diskutera ett eller flera av följande problemområden som hänger samman och delvis överlappar varandra:

- befolkningsfrågan
- fattigdom
- kärnfamiljen och folkhemmet
- arbete som realitet och ideal i folkhemmet
- barns värde och välfärd
- folkhemmet som utopi
- den sociala ingenjörskonsten
- människosynen hos folkhemsidéologerna
- manlighet respektive kvinnlighet som värden i folkhemmet

Den period som behandlas ska röra folkhemstiden och ska därför ligga omkring sekelskiftet 1900 till 1950-60-tal. Låt inte uppgiften omfatta för lång period – en kortare, väl avgränsad tidsperiod ger ett tydligare fokus. Var noga med att precisera tiden texten rör sig i.

Några av kursens aktuella begrepp bör användas – t ex genus, klass, medborgarskap, nationalism etc.

Litteratur till uppgiften

I en litteraturstudie är valet av litteratur centralt. Eftersom uppgiften examinerar

kursinnehållet ska ni i första hand utgå från kursens litteraturlistor (obligatorisk och referenslitteratur). I texten ska det finnas referenser till *minst sex arbeten* från kurslitteraturlistorna varav *minst tre* från den obligatoriska listan.

Även annan vetenskaplig litteratur kan användas så länge det är välmotiverat.

Vid sidan av den vetenskapliga litteraturen kan skönlitteratur, debattböcker och dylikt användas som utgångspunkt eller för att ge perspektiv på eller illustrera något tema i uppsatsen

Tillvägagångssätt: text och analys

Nedanstående bör beaktas i arbetsprocessen. Ordningen bör ses som en rekommendation och inte ett absolut måste, men de olika delarna bör behandlas och finnas med i den slutliga texten.

- Efter val av tema formuleras ett *problem/huvudfrågeställning* som ska behandlas. Problemformuleringen bör framgå i textens inledning.
- Formulera ett *syfte* och en eller flera frågor som ska diskuteras. Detta är ett formellt sätt att arbeta som ger tydlighet och en övning i att ge uppgiften fokus. Viktigt i syftet är att avgränsa såväl *vad* som studeras och *valdtidsperiod*.
- Gör en *begreppsförklaring* av de begrepp som är väsentliga för att precisera uppgiften och för att ringa in diskussionen/analysen i texten. Utgå från kurslitteraturen (inte definitioner från uppslagsverk).
- Bearbeta, tematisera och syntetisera litteraturen. Jämför och diskutera hur olika författare beskriver och förhåller sig till ett fenomen, beroende på perspektiv, teori, metod och/eller empiri. Lyft fram eventuella motsättningar mellan olika författare, och problematisera dem.
- Tänk på att texten ska ha en logisk disposition (det ska finnas en röd tråd), är fokuserad på ämnet och frågorna och att syftet uppfylls.
- Avsluta med en sammanfattande analys där syfte och frågor återkopplas och besvaras.
- I den avslutande analysen ska även finnas en diskussion kring vad det behandlade temat betyder i dagens samhälle.
- Arbetet ska innehålla korrekt utförda referenser samt referenslista (se programhandboken).

Format och omfattning:

Uppsatsens textdel ska vara 6-8 sidor (eventuell förstasida, innehållsförteckning samt referenslista ej inräknade). Använd Times New Roman, Calibri eller motsvarande, 12 punkters text och 1,5 radavstånd.

Litteraturseminarier

Litteraturseminarium 1 – Modernitet och förändring, OBL2

Vid seminariet diskuteras grundläggande aspekter av samhällsförändringarna som utmärker välfärdssamhället och moderniteten med utgångspunkt i veckans litteratur. Det pedagogiska syftet med entrébiljetten är att ni ska planera läsningen av kurslitteraturen, kunna sammanfatta dessa i läsanteckningar och därmed ha ett underlag inför er slutuppgift.

Inför seminariet ska samtliga ha läst veckans litteratur: Nilsson (2003); Larsson (2008); Lewis (1994) Hirdman (1990/2010/2018) t.o.m. kapitlet "Folkhemsutopisterna" (ca 150 s.); Skoglund (1998/2002); Berman (1988)

Entrébiljetten döps till "Entrébiljett 1 Förnamn Efternamn" och lämnas in på Inlämningar > Seminarium 1, entrébiljett senast den 31/1 2021.

Skriv 1-1,5 A4-sida där du kort skriver om respektive texts:

1. Form (historiografisk text, analytisk/teoretisk text, historisk källtext)
 2. Syfte (vad är författarens ärende/argument/huvudteser)
 3. Metod/tillvägagångssätt
- Var beredd på att redogöra för din text vid seminariet
 - Förebered minst en fråga till seminariet

Textunderlag enligt ovan krävs för att få delta i seminariet. Aktivt deltagande vid seminariet krävs för att bli godkänd på momentet.

Litteraturseminarium 2 – Perspektiv på folkhemmet, OBL3

Seminariet utgår främst från den kurslitteratur som anknyter till föreläsningarna 8 och 9 (se ovan). Centrala begrepp är *medborgarskap*, *rättigheter*, *befolkningsfrågan*, *barn och familj*, *folkhem* och *modernitet*, *genus* samt *klass*.

Till seminariet bör samtliga ha läst följande texter:

Litteratur: Caine & Sluga (2003) kap. 1,2,6; Florin & Kvarnström (2001/2011);

Björkman (2005); Sommestad (2001); Bergman, Eriksson & Klinth (2011), Lindgren (2011), Sköld (2011), Bergman (2011), Zetterqvist Nelson & Malmquist (2011)

samt ha sett följande filmer:

Vi ska ha barn (1948) <http://www.filmarkivet.se/movies/vi-ska-ha-barn/>

Ett yrke för män (1944) <http://www.filmarkivet.se/movies/ett-yrke-for-man/>

Skriv 1-1,5 A4-sida som med utgångspunkt i litteraturen diskuterar något av ovanstående centrala begrepp. Entrébiljetten döps till "Entrébiljett 2 Förnamn Efternamn" och lämnas in på Inlämningar > Seminarium 2, entrébiljett senast den 7/3 2021.

- Diskutera ett av ovanstående begrepp med utgångspunkt i litteraturen
- Var beredd på att redogöra för din text vid seminariet.
- presentera minst en fråga att diskutera vid seminariet.

Textunderlag enligt ovan krävs för att få delta i seminariet. Aktivt deltagande vid seminariet krävs för att bli godkänd på momentet.

Litteraturseminarium 3 - Befolkningsfrågan och arbetskraftsmigration, OBL4.

15/3

Till seminariet bör samtliga ha läst följande texter: Byström, Mikael & Pär Frohnert kap. 2-3 (2017); Myrdal & Myrdal (1934), Shenon (2015); Lundström & Hübinette (2020 eller 2014)

I litteraturen och på föreläsningen diskuteras följande teman:

- Migration innan och under Folkhemmet
- Den svenska rasbiologin och streliseringsfrågan
- Formeringen av den svenska vitheten
- Den romska medborgarättsrörelsen

Skriv 1-1,5 sidor där du diskuterar ett av ovanstående teman med utgångspunkt i litteraturen. Entrébiljetten döps till "Entrébiljett 3 Förnamn Efternamn" och lämnas in på Inlämningar > Seminarium 3, entrébiljett senast den 14/3 2021.

- Var beredd på att redogöra för din text vid seminariet.
- Presentera minst en fråga att diskutera vid seminariet.

Textunderlag enligt ovan krävs för att få delta i seminariet. Aktivt deltagande vid seminariet krävs för att bli godkänd på momentet.

Fusk och plagiat

Plagiering av andra källor (d.v.s. att kopiera andra texter utan att ange referenser – litteratur, Internetkällor, andra studenters arbeten, egna tidigare arbeten m.m.) betraktas som fusk. En text som ligger för nära den ursprungstext den behandlar kan under vissa omständigheter också betraktas som plagiat. Det är därför viktigt att texter formuleras med egna ord, inte minst för att visa att du har förstått det du läst.

Tänk också på att ett individuellt examinationsarbete måste utgöras av en individuellt framtagen text, även om frågorna har bearbetat i grupp så får inte hela eller delar av textavsnitt vara gemensamt formulerade.

Examinerande lärare har en skyldighet att anmäla varje misstänkt fall av plagiering/fusk till universitetets disciplinnämnd. Om det visar sig att studenten plagierat text så kan det medföra varning eller avstängning från studier under en viss tid.

Biblioteket har utvecklat en självstudieguide i syfte att förebygga fusk och plagiat. Den nås via Biblioteket som rekommenderar att guiden används.

<http://noplagiat.bibl.liu.se/default.sv.asp>

Kursöversikt v.4-13

Zoomklassrum för alla föreläsningar, om inte annat anges på Lisam är:

<https://liu-se.zoom.us/j/69574105085>

Vecka	Moment	Lärare
Vecka 4	Introduktionsvecka – framväxten av det moderna samhället	
Mån 25/1, 13.15-15.00	Kursintroduktion	JW
Tis 26/1, 10.15-12.00	1 Att skapa det moderna samhället: från frivillig välgörenhet till välfärdsstat Litteratur: Nilsson (2003); Larsson (2008); Lewis (1994)	BP
Tors 28/1, 10.15-12.00	2 Modernitet, modernisering och välfärdsstat Litteratur: Hirdman (1990/2010/2018) t.o.m. kapitlet <i>Folkhemsutopisterna</i> (ca 150 s.); Skoglund (1998/2002); Berman (1988)	MM
Vecka 5	Tema Klass	
Mån 1/2	Litteraturseminarium 1: Modernitet och historisk förändring (se vidare nedan). Tider enligt Lisam.	JW & BLB

Tis-tors:	Grupparbete Klassanalys	
Fre 5/2, 10.15-12.00	3 Begreppet Klass i ett historiskt och analytiskt perspektiv. Litteratur: Hörnqvist (2016), Marx & Engles (1848)	PH
Fre 5/2: 13.15-15.00	4 Eurafrika: den europeiska integrationens koloniala bakgrund. Litteratur: Hansen & Jonsson (2015)	PH
Vecka 6	Tema klass, fortsättn.	
Ons 10/2 13.15-15.00	5 Arbete, makt och försörjning: från agrart samhälle till det moderna samhället. Litteratur: Holgersson (2008); Humlesjö (1998); Wikander (1999) del 1+ 2; Ambjörnsson (1998) inledningskapitlet. Film: <i>Ett yrke för män</i> (1944)	BP
Ons 10/2 Tors 11/2	Inlämning av Klassanalys via Lisam kl. 17.00 Seminarium Klass: Presentation och diskussion kring gruppernas klassanalyser och klassbegreppet. Se vidare nedan. Tider enligt Lisam.	JW & BLB
Vecka 7	Tema: Begreppshistoria och textanalys	
Tisd 16/2 13.15-15.00	6 Begreppshistorisk analys av text Litteratur: Bergström & Boréus (2018); Kurunmäki & Marjanen (2018); Blomberg (2005); Exempel på tillämpad begreppsanalys: Liedman (1999/2010)	JW

Ons 17/2 10.15-12.00	Workshop, källkritik på historiskt material Litteratur: Torstendahl (2005). Instruktioner, se Lisam.	JW
Tors 18/2 9-12.00	Handledning textanalys, tidsbokning samarbetsyta Lisam	JW & BLB
Tors 18/2 13.15-15.00	7 Välfärdssamhället i Europeiskt perspektiv med fokus på Östeuropa. Litteratur: Deacon (1992), Lönnqvist (1995)	BLB
Vecka 8	Grupparbete med textanalys	
Tors 25/2	Inlämning Textanalys , Lisam, 17.00	
Vecka 9	Tema: perspektiv på folkhemmet	
Mån 1/3 10-15.00	Forum textanalys Tider enligt Lisam	JW & BLB
Tis 2/3 10.15-12.00	8 Medborgarskap som perspektiv på välfärdsstatens framväxt Litteratur: Caine & Sluga (2003) kap. 1,2,6; Florin & Kvarnström (2001/2011)	BP
Tors 4/3 10.15-12.00	9 Familjeformer och uppväxtvillkor i ett hundraårsperspektiv Litteratur: Bergman, Eriksson & Klinth (2011), Lindgren (2011), Sköld (2011), Bergman (2011), Zetterqvist Nelson & Malmquist (2011)	JS

Vecka 10	Tema: Perspektiv på folkhemmet forts.	
Mån 8/3	Litteraturseminarium 2: Perspektiv på folkhemmet	JW & BLB
Tis 9/3 13.15-15.00	Folkhemmet – ett svenskt värde Litteratur: Caine & Sluga, kap. 4-6; Andersson (2005); Andersson (2009); Hirdman (1990/2010/2018) fr o m kapitlet ”Problembarnen, kvinnorna och det sociala hemmet”	BP
Ons 10/3 13.15-15.00	Befolkningsfrågan och folkhemmet Litteratur: Byström, Mikael & Pär Frohnert kap. 2-3 (2017); Myrdal & Myrdal (1934), Shenon (2015), Lundström & Hübner (2020 eller 2014)	JW
15-16.00	Information om individuell examinationsuppgift <i>Folkhem i förändring – välfärd för alla?</i>	JW
Fre 12/3	Inlämning av utkast till individuell uppgift i Lisam. 17.00	
Vecka 11	Individuellt arbete	
Tis 15/3	Litteraturseminarium 3. Befolkningsfrågan och arbetskraftsmigration. Tider enligt Lisam	JW & BLB
Se Lisam	Handledning , individuellt arbete. Tider enligt Lisam	JW
Vecka 12	Individuellt arbete	
Vecka 13	Individuellt arbete	
Tors 1/4 9-16.00	Symposium. Presentationer av uppsatsprojekt SKA år 2. Se Lisam.	
Fre 2/4	Inlämning individuellt arbete, Lisam. 17.00	

Lärare:

Birgitta Plymoth (BP)

Branka Likic-Brboric (BLB)

Johanna Sköld (JS)

Julia Willén (JW)

Mathias Martinsson (MM)

Peo Hansen (PH)

Examinator och bitr kursansvarig för kursen är Branka Likic-Brboric:

branka.likic.brboric@liu.se

Litteratur

Obligatorisk litteratur (* finns på Lisam)

*Ambjörnsson, Ronny (1998) *Den skötsamme arbetaren: idéer och ideal i ett norrländskt sågverkssamhälle 1880-1930*. Stockholm: Carlssons.9-24 (Inledning)

Andersson, Jenny (2005) "Mellan tillväxt och (o)trygghet", i Jenny Andersson, Jenny Björkman & Inger Humlesjö,(2005), *Välfärdsstatens skräpvind. Historiska spår i dagens välfärdspolitik* s.97-119, Lund: Studentlitteratur.

Andersson, Jenny (2009), "Nordic Nostalgia and Nordic Light: the Swedish model as Utopia" 1930-2007, i *Scandinavian Journal of History*, Sep, 2009, Vol. 34 Issue 3, p229-245. (Artikeln nås via liu.se/biblioteket. Sök på tidskrift).

Bergh, Andreas (2015). *Den kapitalistiska välfärdsstaten*. Lund: Studentlitteratur, kap. 2 + 5

- Bergman, Helena, Maria Eriksson & Roger Klinth (2011) "Föräldraskapets omvandlingar och styrningens omvandlingar", i Helena Bergman, Maria Eriksson & Roger Klinth (red.), *Föräldraskapets politik: från 1900- till 2000-tal*, Stockholm: Dialogos, s. 7-26.
- Bergman, Helena (2011) "Äktenskap förgår men föräldraskap består: Staten och skilsmässobarnen vid 1900-talets mitt", i Helena Bergman, Maria Eriksson & Roger Klinth (red.), *Föräldraskapets politik: från 1900- till 2000-tal*, Stockholm: Dialogos, s. 85-107.
- *Berman, Marshall (1988); "Inledning: Modernitet – i går, i dag och i morgon" i Marshall Berman, *Allt som är fast förflyktigas. Modernism och modernitet*. Lund: Arkiv förlag. s.13-21
- Byström, Mikael & Pär Frohnert (2017) *Invandringens historia – från "folkhemmet" till dagens Sverige*, Kunskapsöversikt: 2017:5, Delegationen för migrationsstudier.
<https://www.delmi.se/publikationer-seminarier#!/invandringens-historia-fran-folkhemmet-till-dagens-sverige-kunskapsoversikt-20175>
- Caine, Barbara & Glenda Sluga (2003), *Europas historia 1780-1920. Ett genusperspektiv*. Stockholm: Natur och Kultur.
- *Deacon, Bob (1992) 'East European Welfare: Past, Present and Future in Comparative Context' in B. Deacon (ed.) *The New Eastern Europe. Social Policy, Past, Present and Future*, London: Sage Publications, pp. 1-15.
- Florin, Christina & Lars Kvarnström (2001/2011) "Inledning" i Christina Florin & Lars Kvarnström (red.), *Kvinnor på gränsen till medborgarskap. Genus, politik och offentlighet 1800-1950*. Stockholm: Atlas förlag, s.13-40
- *Götz, Norbert (2002) "Att lägga historien till rätta. Försöket att göra folkhemmet folkhemskt", i *Tvärsnitt* 2002:1.
- *Hansen, Peo & Stefan Jonsson (2012), "Så skulle Europa ta makten över Afrika", *DN* 9/12 2012.
- *Hedenborg, Susanna & Wikander, Ulla (2003). *Makt och försörjning*. Lund: Studentlitteratur s.12-24

- Hirdman, Yvonne, (1990/2010/2018), *Att lägga livet till rätta. Studier i svensk folkhemspolitik*. Stockholm: Carlsson.
- Holgersson, Ulrika (2008), "Hur ska vi förstå klass i historien och idag?" i *Arbetarhistoria*, 3-4/2008
<http://www.arbetarhistoria.se/fulltext/127-128.pdf>
- Hörnqvist, Magnus (2016). *Klass*. 1. uppl. Stockholm: Liber.
- Husz, Orsi (2008), "Klass, människovärde och pengar" i *Arbetarhistoria* no 3-4/2008.
<http://www.arbetarhistoria.se/fulltext/127-128.pdf>
- *Humlesjö, Inger (1998), "Manlighetskonstruktion i arbetarhistoria och fackföreningar", i *Häften för kritiska studier*, Vol 31, nr 3.
- Koselleck, Reinhart & Michaela W.Richter (2006) "Crisis", i *Journal of the History of Ideas*, No 2. 2006 pp. 357-400
- *Larsson, Jan (2008), *Folkhemmet och det europeiska huset. Svensk välfärdsstat i omvandling*. Stockholm: Hjalmarson & Högberg. S.49-51, 60-67, 108-111
- Lewis, Jane (1994). "Gender, the family and women's agency in the building of 'welfare states': the British Case", i *Social History* Vol. 19, No. 1, Jan., 1994 pp.37-55 (Artikeln nås via liu.se/biblioteket. Sök på tidskrift.)
- Lindgren, Cecilia (2011) "Barnets väl - samhällets ansvar: utredning av blivande adoptivföräldrar 1955-2008", i Helena Bergman, Maria Eriksson & Roger Klinth (red.), *Föräldraskapets politik: från 1900- till 2000-tal*, Stockholm: Dialogos, s. 27- 53.
- Lundström, Catrin & Hübinette, Tobias (2020). "Vit renhet. Formeringen av det vita Sverige, 1905-1968" i *Vit melankoli: en analys av en nation i kris*. Göteborg: Makadam eller
- *Lundström, Catrin & Hübinette, Tobias (2014) "Three phases of hegemonic whiteness: understanding racial temporalities in Sweden" in *Social Identities*, 2014, Vol. 20, No. 6, 423-437
- Lönnqvist, Barbara (1995) 'Den "nya människan" - utopin i verkligheten', i B.

Furuhagen (red.) *Ryssland. Ett annat Europa*. Utbildningsradio i samarbete med SNS Förlag, ss. 246-261. (LISAM)

Marx, Karl & Friedrich Engels (1848), "Del I: Borgare och proletärer", i *Det kommunistiska manifestet* valfri utgåva eller:
<https://www.marxists.org/svenska/marx/1848/04-do37.htm>

*Myrdal, Alva & Gunnar Myrdal (1934); *Kris i befolkningsfrågan* Stockholm: Bonnier
https://sv.wikisource.org/wiki/Kris_i_befolkningsfr%C3%A5gan_folkupplaga, s.257-266.

Neunsinger, Silke (2001/2011) "I nationens intresse: svenska och tyska kvinnors strid för rätten att arbeta" i Christina Florin & Lars Kvarnström (red.) *Kvinnor på gränsen till medborgarskap. Genus, politik och offentlighet 1800-1950*. Stockholm: Atlas förlag, s.192-213

*Nilsson, Roddy (2003). *Kontroll, makt och omsorg: sociala problem och socialpolitik i Sverige 1780-1940*. Lund: Studentlitteratur s.277-292

Rönnbäck, Josefin (2001/2011) "Rätt är makt: rösträtten som mål och medel för Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt" i Christina Florin & Lars Kvarnström (red.) *Kvinnor på gränsen till medborgarskap. Genus, politik och offentlighet 1800-1950*. Stockholm: Atlas förlag, s.149-171

Shenon, Tiina (2015) "Romerna, i välfärdens skugga", i *Fjärde världen*, no 3-4, s. 8-11

Skoglund, Christer (1998,2002). "Saklighet, mytkult och funktionalism" i Nils Runeby (red), *Framstegets arvtagare. Europas idéhistoria – 1900-talet*. Stockholm: Natur och Kultur, s.73-104.

Sköld, Johanna (2011) "Den annorlunda normala familjen: krav på fosterföräldrar under hundra år", i Helena Bergman, Maria Eriksson & Roger Klinth (red.), *Föräldraskapets politik: från 1900- till 2000-tal*, Stockholm: Dialogos, s. 55-84.

*Sommestad, Lena (2001) "Lovsång till mejerskan – Om den föränderliga kvinnligheten" i Ulla Wikander & Ulla Manns (red.) *Det evigt kvinnliga: en historia om förändring*. Lund: Studentlitteratur

*Wikander, Ulla (1992). "Kvinnorna i den tidiga industrialiseringen" i Hirdman, Yvonne (red.) *Kvinnohistoria: om kvinnors villkor från antiken till våra dagar*. Stockholm: Utbildningsradion

Zetterqvist Nelson, Karin & Anna Malmquist (2011) "Assisterad befruktning för lesbiska par: gayvänligt, heteronormativt eller både och?", i Helena Bergman, Maria Eriksson & Roger Klinth (red.), *Föräldraskapets politik: från 1900- till 2000-tal*, Stockholm: Dialogos, s. 129-149

Obligatorisk metodinriktad litteratur

Bergström, Göran & Kristina Boréus (2018), "Samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys", kap. 1, i Göran Bergström & Kristina Boréus, *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Kurunmäki, Jussi & Jani Marjanen (2018), "Begreppshistoria", kap. 5, i Göran Bergström & Kristina Boréus, *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Blomberg, Eva (2005), "Sätt att se" i *Historisk Tidskrift* 2:2005, s. 263-273. <http://www.historisktidskrift.se/fulltext/2005-2/index.htm>

Torstendahl, Rolf (2005), "Källkritik, metod och vetenskap" i *Historisk Tidskrift* 2:2005, s. 210-217. <http://www.historisktidskrift.se/fulltext/2005-2/index.htm> Åmark, Klas (2011/2018); *Varför historia?* Lund: Studentlitteratur.

Texter till klass- och begreppsanalys (finns på Lisam)

*Meyerson, Gerda (1917). *Arbeterskornas värld: studier och erfarenheter*. Stockholm: Geber

**Morgonbris : arbeterskornas tidning* 9:1924. Utgiven av Kvinnornas fackförbund. Stockholm.

*Möller, Gustav (1940). *En svensk väg genom krisen*. Stockholm: Tiden

*Nordström, Ludvig (1938). *Lort-Sverige*. Stockholm: Kooperativa förbundets bokförlag

*Myrdal, Alva & Gunnar Myrdal (1934); *Kris i befolkningsfrågan* Stockholm: Bonnier

https://sv.wikisource.org/wiki/Kris_i_befolkningsfr%C3%A5gan_folkupplaga, s.257-266.

Film till litteraturseminarium 2

Vi ska ha barn (1948) <http://www.filmarkivet.se/movies/vi-ska-ha-barn/>

Ett yrke för män (1944) <http://www.filmarkivet.se/movies/ett-yrke-for-man/>

Referenslitteratur

Ahrne, Göran, Roman, Christine & Franzén, Mats, (1996), *Det sociala landskapet. En sociologisk beskrivning av Sverige från 50-tal till 90-tal*. Göteborg: Bokförlaget Korpen.

Ambjörnsson, Ronny (2002) *Tankens pilgrimer. Europas Idéhistoria Medeltiden*. Natur och kultur. Ambjörnsson, Ronny, (1986), "Arbetets janusansikte", *Vår bild av verkligheten. Idéhistoriska teman*. Stockholm: Utbildningsradion.

Ambjörnsson, Ronny (1984) *Socialismens idéhistoria*. Gidlunds.

Arnberg, Klara, Fia Sundevall & David Tjeder, red. (2012). *Könspolitiska nyckeltexter I. Från äktenskapskritik till sexualupplysning 1839-1930*. Göteborg, Sthlm: Makadam förlag.

Arnberg, Klara, Fia Sundevall & David Tjeder, red. (2012). *Könspolitiska nyckeltexter II. Från befolkningskris till talibantal 1930-2002*. Göteborg, Sthlm: Makadam förlag.

Axelsson, Thom (2007) *Rätt elev i rätt klass: skola, begåvning och styrning 1910-1950*. Linköpings universitet.

Bergman, Helena & Peter Johansson, red. (2002) *Familjeangelägenheter. Modern historisk forskning om välfärdsstat, genus och politik*. Stockholm/Stehag: Brutus Östlings förlag. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:su:diva-83568>

Bergman, Helena, *Att fostra till föräldraskap. Barnavårdsmän, genuspolitik och välfärdsstat 1900- 1950*. Stockholm: Almqvist & Wiksell, 2003.

- Bergman, Helena, Maria Eriksson och Roger Klinth (red.) (2011)
Föräldraskapets politik – från 1900- till 2000-tal. Stockholm:
 Dialogos förlag.
- Björck, Henrik (2008). *Folkhemsbyggare*. Stockholm: Atlantis.
- Björkman, Maria (2011), *Den anfrätta stammen. Nils von Hofsten, eugeniken
 och steriliseringarna 1909-1963*, Lund: Arkiv förlag.
- Broberg, Gunnar, & Tydén, Mattias, (1991), *Oönskade i folkhemmet. Rashygien
 och sterilisering i Sverige*. Stockholm: Gidlund
- de Coninck-Smith, Ning, Sandin, Bengt & Schrumpf, Ellen, (red.), (1997),
*Industrious Children. Work and Childhood in the Nordic Countries 1850-
 1990*. Odense universitetsförlag.
- Cornell, L. L., (1990), "Constructing a theory of the family: From Malinowski
 through the modern nuclear family to production and reproduction.",
International Journal of Comparative Sociology, Vol. 31, no 1-2. S.67-78.
- Cunningham, Hugh, (1995), *Children & Childhood in Western Society since
 1500*. London: Longman Deacon, Bob. (2000). *Eastern European
 Welfare States: The Impact of the Politics of Globalization. Journal of
 European Social Policy – J EUR SOC POLICY*. 10. Pp. 146-161.
[https://www.researchgate.net/publication/254091324_Eastern_Europe
 an_Welfare_State_s_The_Impact_of_the_Politics_of_Globalization](https://www.researchgate.net/publication/254091324_Eastern_Europe_an_Welfare_State_s_The_Impact_of_the_Politics_of_Globalization)
- Denvall, Verner, Henning, Cecilia, Lieberg, Mats, Salonen, Tapio, Öresjö, Eva,
 (1997), *Välfärdens operatörer. Social planering i brytningstid*. Boréa,
 Umeå
- Edling, Nils (1996), *Det fosterländska hemmet : egnahemspolitik, småbruk och
 hemideologi kring sekelskiftet 1900*. Stockholm: Carlsson.
- Engwall, Kristina & Söderlind, Ingrid (2001). *Barn och demokrati i ett historiskt
 perspektiv.*
Rösträtten 80 år / [redaktör: Christer Jönsson]. S.183-197
- F.V.O.: handbok för fattigvårdsintresserade*. (1914). Stockholm: Norstedt (LISAM)
- Florin, Christina & Ulla Johansson (1990) "Kunskap för makt – läroverken och
 Morgondagens män" i *Historisk tidskrift* 4/1990, s. 507-524.
- Freidenvall, Lenita & Josefin Rönnbäck (2011), *Bortom rösträtten. Kön, politik och
 medborgarskap i Norden*. Södertörn, Samtidshistoriska institutet.
<http://sh.diva-portal.org/smash/get/diva2:425007/FULLTEXT01.pdf>

- Frykman, Jonas & Orvar Lövgren (1985); *Modärna tider: Vision och vardag i folkhemmet*. Malmö: Liber
- Frykman, Jonas & Orvar Löfgren, *Den kultiverade människan*. Lund: Liber.
- Geremek, Bronislaw (1994), *Poverty: a history*, Oxford: Blackwell.
- Gordon, Linda, (1989), *Heroes of Their Own Lives. The Politics and History of Family Violence. Boston 1880-1960*. London:Virago.
- Gustafsson, Bo, (1988), *Den tysta revolutionen. Det lokala välfärdssamhällets framväxt. Exemplet Örebro 1945-1982*. Stockholm: Gidlunds.
- Göransson, Anita, (1993), "Från hushåll och släkt till marknad och stat" i *Äventyret Sverige. En ekonomisk och social historia*. Utbildningsradion och Bra böcker.
- Habel, Ylva, *Modern Media, Modern Audiences: Mass Media and Social Engineering in the 1930s Swedish Welfare State* (Stockholm, 2002). 75
- Hansen, Peo & Jonsson, Stefan (2015) *Eurafrika: EU:s koloniala rötter*, Stockholm: Leopard Förlag.
- Hedenborg, Susanna & Kvarnström, Lars (red.) (2009). *Det svenska samhället 1720-2006: böndernas och arbetarnas tid*. Lund: Studentlitteratur (särskilt del 4 Arbetarnas Tid 1866- 2000)
- Holgersson, Ulrika (2011); *Klass. Feministiska och kulturanalytiska perspektiv*. Lund: Studentlitteratur.
- Jarrick, Arne, (1998), *Kärlekens makt och tårar: en evig historia*. Stockholm: Pan/Norstedt.
- Jarrick, Arne & Josephson, Olle (1988). *Från tanke till text: en språkhandbok för uppsatsskrivande studenter*. Lund: Studentlitteratur.
- Johannisson, Ture & Ljunggren, Karl Gustav (red.) (1991). *Svensk handordbok: konstruktioner och fraseologi*. Stockholm: Norstedt.
- Jordansson, Birgitta, (1995) "Goda människor från Göteborg. Fattigvård och välgörenhet under 1800-talet" i *På tröskeln till välfärden, Välgörenhetsformer och arenor i Norden 1800-1930*, red . Marja Taussi Sjöberg och Tine Vammen, Carlssons (s 84-103).
- Jönsson, Christer (red), *Rösträtten 80 år. Forskarantologi*. Stockholm: Justitiedepartementet, 2001. <http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/2655>

- Koselleck, Reinhardt (1985), "Space of experience' and 'horizon of expectation': two historical concepts" I Koselleck, Reinhart, *Futures past: on the semantics of historical time*, Cambridge, Mass.: MIT Press (Lisam)
- Larsson, Jan, (1994), *Hemmet vi ärvde*. Stockholm: Arena.
- Laskar, Pia (2007), "Förnuft och instinkt. Föreställningar om ras, klass och nationalitet under 1800- talet", s. 45-64, i P.de Los Reyes & S.Gröndahl, *Framtidens feminism. Intersektionella interventioner i den feministiska debatten*. Hägersten: Tankekrafts förlag.
- Levin, Hjärdis (1997). Kvinnorna på barrikaden. Sexualpolitik och sociala frågor 1923-36. Stockholm: Carlssons.
- Liedman, Sven-Eric, (1999/2010), *Att se sig själv i andra. Om solidaritet*. Stockholm: Bonnier.
- Liedman, Sven-Eric, (2012), *Från Platon till kriget mot terrorismen: de politiska idéernas historia*.
- Lundqvist, Åsa (2007), *Familjen i den svenska modellen*. Umeå: Borea.
- Marshall, T H & Tom Bottomore (1992), *Citizenship and Social Class*.
- Mörkenstam, Ulf, *Om "lapparnas privilegier". Föreställningar om samiskhet i svensk samepolitik 1883-1997*. Stockholm: Univ., 1999.
- Näsman, Elisabet, (1995), "Vuxnas intresse av att se med barns ögon", i Dahlgren, Lars & Hultqvist, Kenneth (red.), *Seendet och seendets villkor, En bok om barns och ungas välfärd*. Stockholm: HLS Förlag.
- Plymoth, Birgitta (2005), "The Working Mother in Early Social Policy", in Lena Eriksson & Eero Carrol, (ed), *Welfare politics cross-examined: Eclecticist analytical perspectives on Sweden and the developed world from the 1880s to the 2000s*. Amsterdam: Aksant.
- Popenoe, David, (1988), *Disturbing the Nest. Family decline in modern societies*. New York: Aldine de Gruyter.
- Overud, Johanna, (2005) *I beredskap med fru Lojal. Behovet av kvinnlig arbetskraft i Sverige under andra världskriget*. Stockholm: Almqvist & Wiksell.
- Qvarsell, Roger (2017) "Den svenska välfärdens idéhistoria 1967- 2017" i Hans Swärd (red). *Den kantstötta välfärden*. Lund : Studentlitteratur
- Qvarsell, Roger, (1997), "Arbete som psykoterapi", Qvarsell, Roger & Eriksson, Bengt-Erik (red), *Psykiatrins marginaler. Gestalter, positioner, debatter*.

Studies on Health and Society 26, Tema hälsa och samhälle, Linköpings universitet.

Qvarsell, Roger, (1993) "Välgörenhet, filantropi och frivilligt socialt arbete – en historisk översikt",

Frivilligt socialt arbete. Kartläggning och Kunskapsöversikt, SOU 1993:82.

Qvortrup, Jens, (1994), *Barn halva priset, Nordisk barndom i samhällsperspektiv*. Esbjerg: Sydjysk universitetsforlag.

Runcis, Maija, (1998), *Steriliseringar i folkhemmet*. Stockholm: Ordfront

Sandin, Bengt & Gunilla Halldén, red., (2004), *Barnets bästa. En antologi om barndomens innebörder och välfärdens organisering.*, Stockholm/Stehag: Symposion.

Scott, Joan W., (1986) "Gender: A Useful Category of Historical Analysis" I *The American Historical Review*, Vol. 91, No. 5. (Dec., 1986), pp. 1053-1075.

Skinner, Quentin, (1969) "Meaning and Understanding in the History of Ideas" I *History and Ideas*,

Vol. 8, No 1 (1969): 3–53.

SOU 2009:99, *Social barnavård under 1900-talet*. Delrapport.

Socialdepartementet. <http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2010/01/sou-200999/>

SOU 2011:61, *Vanvård i Social barnavård*. Slutrapport.

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Utredningar/Statens-offentliga-utredningar/Vanvard-i-social-barnavard_GZB361/

Sundkvist, Maria, (1994), *De vanartade barnen. Mötet mellan barn, föräldrar och Norrköpings barnavårdsnämnd 1903-1925*. Uppsala: Hjelms.

Svenska Akademiens Ordbok (SAOB: <https://www.saob.se/>)

Svenska skrivregler (2008). Stockholm: Liber

Söderlind, Ingrid (red.) (2002) *Uppväxt, familjeformer och barns bästa. Om familjeliv som offentlig angelägenhet och vardaglig praktik*. Stockholm: Institutet för framtidsstudier.

Söderlind, Ingrid & Kristina Engwall (2005), *Var kommer barnen in? Barn i politik, vetenskap och dagspress*. Stockholm: Institutet för framtidsstudier.

- Sörlin, Sverker (1986); "Utopin i verkligheten. Ludvig Nordström och det moderna Sverige" i *I framtidens tjänst. Ur folkhemmets idéhistoria*. Gidlunds förlag.
- Thullberg, Per & Östberg, Kjell (red.), (1994), *Den svenska modellen*. Lund: Studentlitteratur
- Ur barndomens historia*, (1995), Centrum för barnkulturforskning vid Stockholms universitet, nr 25.
- Tornbjör, Charlotte, *Den nationella modern. Moderskap i konstruktioner av svensk nationell gemenskap under 1900-talets första hälft*. Lund: Lund Academic Press.
- Weiner, Gena, (1995), *De räddade barnen. Om fattiga barn, mödrar och fäder och deras möte med filantropin i Hagalund 1990-1940*. Uppsala: Hjelms.
- Weiner, Gena, (1997), "En svårlöst konflikt. Försörjning och omsorg om barn i sekelskiftets Hagalund" i Bladh Christine, Cedersund, Elisabeth & Hagberg, Jan-Erik (red.), *Kvinnor och män som aktörer och klienter*. Stockholm: Nerenius & Santérus förlag.
- Weiner, Gena, (1995) "Kampen mot vanvård. Barnavårdsbyrån i Solna 1912-1951", i *På tröskeln till välfärden. Vålgörenhetsformer och arenor i Norden 1800-1930*, red. Marja Taussi Sjöberg och Tinne Vammen, Carlssons, s 175-201.
- Wikander, Ulla (1999). *Kvinnorarbete i Europa 1789-1950: genus, makt och arbetsdelning*. Stockholm: Atlas
- Wikander, Ulla & Ulla Manns (red.) (2001). *Det evigt kvinnliga: en historia om förändring*. Lund: Studentlitteratur
- Willis, Paul (1991) *Fostran till lönearbetare*. Göteborg: Röda förlaget.
- Wisselgren, Per, *Samhällets kartläggare. Lorénska stiftelsen, den sociala frågan och samhällsvetenskapens formering 1830-1920*. Stockholm/Stehag: Brutus Östlings Bokförlag Symposion, 2000.
- Zelizer, Viviana A., (1985), *Pricing the Priceless Child: The Changing Social Value of Children*. New York: Basic Books.
- Åström, Lissie, (1986), *I kvinnoled. Om kvinnors liv i tre generationer*. Stockholm: Liber.
- Åström, Lissie, (1990), *Fäder och söner. Bland svenska män i tre generationer*. Stockholm,: Carlssons förlag.

Ödman, Per-Johan, (1995), *Kontrasternas spel I och II– en svensk mentalitetshistoria och pedagogikhistoria*. Stockholm: Norstedts.

Österberg, Eva, (2007), *Vänskap en lång historia*. Stockholm: Atlantis.

Skönlitteratur...

Ambjörnsson, Ronny, *Mitt förnamn är Ronny*.

Fogelström, Per-Anders, *Mina drömmars stad* (+ övriga böcker i serien)

Johansson, Elsie: Nancy-trilogin: *Glasfåglarna*, *Mosippan* och *Nancy*

Lidman, Sara, *Bära mistel*

Martinsson, Harry, *Nässlorna blomma*

Martinsson, Moa, *Kungens rosor*, *Mor gifter sig*

Thorvall, Kerstin, *När man skjuter arbetare*

Wägner, Elin, *Norrtullsligan*.

Historisk film

Kvinnorna som trodde på framtiden (1939)

<http://www.filmarkivet.se/movies/kvinnorna-som-trodde-pa-framtiden/>

I Svenskt filmarkiv, <http://www.filmarkivet.se>, finns fler historiska filmer inom området *Samhälle och politik*, exempelvis valpropagandafilmer från SAP, Högern, Folkpartiet och Bondeförbundet, talfilmer med Per Albin Hansson, Gustav Möller, Kerstin Hesselgren m.fl. samt socialpolitisk upplysningsfilm.

Podcasts (finns i de flesta podd-appar)

”När folkhemmet städades fram”, *Vetenskapsradion Historia* om Lubbe Nordströms ”Lortsverige”, <https://sverigesradio.se/avsnitt/258804>

”Katarina Taikon och det svesnka sextiotalet” radioessä av Lawen Mohtadi,
<https://sverigesradio.se/avsnitt/100921>

Riodokumentär i fem delar om Vipeholmsantalten. Första delen här:
<https://sverigesradio.se/avsnitt/1603855>

Bildningspodden: Alva Myrdal <https://anekdot.se/bildningspoddavsnitt/alva-myrdal/>

Bildningspodden: Karl Marx <https://anekdot.se/bildningspoddavsnitt/karl-marx/>

Allt du velat veta: klass, med Magnus Hörnqvist

UR Bildningsbyrå: Fredrika Bremer – när kvinnan blev myndig

UR Bildningsbyrå: Katarina Taikon – och den romska kampen

UR Bildningsbyrå: Alva Myrdal – social ingenjörskonst

UR Bildningsbyrå: Kata Dahlström – samhällsomstörtaren